

לימודים חוץ אקדמיים

בית הספר לטכנולוגיה

פיתוח ועדכון של קורסים

השנה הושלם פיתוחם של חומרי לימוד במגמה החדשה, הנדסאי חשמל, עבור הקורסים "מכונות חשמל", "מערכות הספק ומתקני חשמל א'", "הנע חשמלי ומתמרים".

ועדת ההערכה

נשיא האוניברסיטה הפתוחה בשיתוף עם יד הנדיב הקים ועדה לשם הערכת עבודת בית הספר לטכנולוגיה. בספטמבר 2005 הגישה הוועדה את המלצותיה, שחלקן כבר יושם השנה. ואלה העיקריות שבהן:

- שילוב מוגבר של לימודי תעודת הנדסאי בבית הספר לטכנולוגיה עם לימודים אקדמיים באוניברסיטה הפתוחה.
- עמידת בית הספר לטכנולוגיה ביעדי תפוקות שנתיים בשנים תשס"ו-תש"ע. היעדים מתייחסים למספרי הרשמות, סטודנטים ובוגרים, לשימוש שנעשה בתוכניות המשולבות ולפיתוח חומרי למידה מודפסים ומתוקשבים.
- פיתוח תחומי לימוד חדשים שיוכלו להשתלב בלימודים אקדמיים ויענו על צרכים וביקושים מוכחים לתחום הלימוד.
- הקפדה על גמישות ניהולית כמתחייב מנפח פעילות בית הספר, ובכלל זה צמצום תקורות הניהול מ-35% ל-30% וכן התייעלות ארגונית.
- שמירה על איזון תקציבי בתשס"ו. יש להתאים את תוכניות העבודה כך שאפשר יהיה לממש את יעדי התקציב.

תכניות לימודים חדשות

בתשס"ו הציע בית הספר לטכנולוגיה שתי תכניות משולבות חדשות שאושרו במחלקות האקדמיות המתאימות ובוועדה להכרה בלימודים קודמים של האוניברסיטה:

- הנדסאי תוכנה בשילוב B.A של האו"פ במדעי המחשב או במדעים. התכנית מאפשרת לצבור לכל היותר 59 נ"ז מתוך 108 הדרושות לקבלת תואר האקדמי.
- הנדסאי תעשייה וניהול בשילוב B.A במדעי החברה בהדגשת הניהול. התכנית מאפשרת לצבור לכל היותר 63 נ"ז מתוך 108 הדרושות לקבלת תואר האקדמי.

תכנית לימודים לחברת החשמל – בית הספר לטכנולוגיה זכה במכרז של חברת החשמל לתכנית הכשרה של כשנתיים

וחצי, המיועדת להסב טכנאי חשמל עובדי החברה להנדסאי חשמל. הקבוצה הראשונה תתחיל את לימודיה בסתיו תשס"ז.

תכנית חדשה להכשרת מקצועית של "אוכלוסיות

תת-מיוצגות" – השנה הפעיל בית הספר לטכנולוגיה תכנית הכשרה בנושא "תחזוקת רשתות תקשורת מחשבים", בשילוב לימודים לתואר CCNA של סיקו. 17 איש ואישה – מובטלים, מקבלי הבטחת הכנסה, אמהות חד-הוריות וכדומה – התחילו ללמוד בקורס ו-13 סיימו אותו בהצלחה רבה, למרות מורכבות הנושא ומגבלות השכלתם הקודמת. את הקורס הזמין האגף להכשרה מקצועית במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.

נתוני הרשמה

מספר נרשמים	מסלול/מגמה
974	מסלול טכנאי/הנדסאי (כולל משולב) – מגמות קיימות טכנאי/הנדסאי חשמל – מגמה חדשה
65	מסלול הכשרה מקצועית והשתלמויות
254	סה"כ
1,293	

מקבלי תארים ותעודות

35 סטודנטים קיבלו בתשס"ו תוארי הנדסאי או טכנאי. 20 סטודנטים ממכללות הנדסאים אחרות השלימו לימודיהם בבית הספר לטכנולוגיה וקיבלו תוארי הנדסאי של מכללת המקור שלהם. 25 איש קיבלו תואר חשמלאי מוסמך וחשמלאי ראשי. 137 איש סיימו השתלמויות מורים בתחום הטכנולוגי.

היחידה להשתלמויות עובדי הוראה

היחידה להשתלמויות עובדי הוראה פיתחה והפעילה תכניות לימוד ומיזמים עבור עובדי מערכת החינוך בזיקה לתכניות משרד החינוך, למשרדים ממשלתיים ולגופים ציבוריים העוסקים בקידום מערכת החינוך בארץ. ביסד השתלמויות שקיימה היחידה השנה השתתפו 1,330 משתלמים ומשתלמות.

לימודים לתעודות הוראה, לרישיון הוראה ולהתמחות בהוראה

בשנים האחרונות נפתחו במחלקות האקדמיות באוניברסיטה מסלולי לימוד לקבלת תעודת הוראה. היחידה להשתלמויות עובדי הוראה מתאמת ומקשרת בין מחלקות אלה לאגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך, כדי להתאים את מסלול הלימודים לדרישות משרד החינוך. לסטודנטים מייצעת היחידה בכל התחומים הקשורים בדרישות משרד החינוך להשתלבות בהוראה.

הקורס לקבלת רישיון הוראה באזרחות מוצע ביחידה לעובדי הוראה, בשיתוף עם התכנית לתואר שני בלימודי דמוקרטיה בין-תחומיים ובמימון משרד החינוך. בתכנית ייחודית זו למדו מורים בעלי תואר ראשון במדע המדינה, סוציולוגיה והיסטוריה שהם בעלי תעודת הוראה ומלמדים אזרחות בפועל, אך אין להם רישיון הוראה באזרחות. 35 מורים למדו בקורס "דידקטיקה של הוראת האזרחות" ו-24 למדו גם בקורס "דת, מדינה ופוליטיקה".

התמחות בהוראה (סטאז') – בוגרי תעודת ההוראה באוניברסיטאות מחויבים להתמחות בהוראה (סטאז') בשנת ההוראה הראשונה שלהם. סיום ההתמחות בהצלחה מקנה זכאות לקבלת רישיון לעסוק בהוראה מטעם משרד החינוך. משרד החינוך הסמיך את האוניברסיטאות ללוות את המורים האלה בשנת ההתמחות שלהם בסדנאות תמיכה למתמחים וכן להכשיר מורים-חונכים. ליווינו בוגרים שלנו שלמדו לתעודת הוראה באוניברסיטה ונקלטו בבתי הספר.

קורס להכשרת מורים-חונכים הכשיר מורים לשמש חונכים ומלווים למתמחים בהוראה.

קורסים והשתלמויות במגזר הערבי

קורסים למניעת אלימות – הקורס משתלב בהיערכות אגף עדות במשרד הפנים למניעת אלימות ביישובים שיש בהם אוכלוסייה ערבית מעורבת (כגון דרוזים ונוצרים). שתי הסדנאות שקיימנו הכשירו צוותי הסברה נגד אלימות.

הכשרת מנהיגות חינוכית לגני הילדים בתחום מדעים וטכנולוגיה – בקמפוס ואדי ערה מתקיים קורס ייחודי לקידום הוראת מדעים לילדי הגן. זהו קורס דו-שנתי בהיקף של 224 שעות ולומדות בו גננות מובילות מהמגזר הערבי.

הכשרת אנשי דת לתפקידי מנהיגות בקהילה – בקורס שנתי זה למדו 32 אנשי דת מוסלמים.

הכשרת מפקחים במשרד הפנים – הקורס התמקד בפיתוח מיומנויות ניהול והדרכה.

השתלמויות למורים מהמגזר הערבי נערכו במרכז הלימוד של משרד החינוך בטייבה.

הדרכת מאבחנות ומעריכות תפקודי למידה

השנה נערכו שמונה קורסים להכשרת מאבחנות דידיקטיות לשם השתלבותן במערכת החינוך. תכנית הלימוד מתמקדת באבחון, בקידום ובאיתור תלמידים מתקשים. המיזם נערך ברציפות כבר 5 שנים. בעקבותיו, ובשיתוף פעולה עם משרד החינוך, פותחה תכנית ללימודי תעודה באוניברסיטה הפתוחה להכשרת מאבחנות דידיקטיות, והיא תתחיל לפעול בתשס"ז.

הערכת הישגי לומדים

משרד החינוך הקים רשות ארצית למדידה ולהערכה (ראמ"ה) ונציגה של האו"פ חברה בצוות ומשתתפת בתכנון ההשתלמויות בנושא ההערכה. קיימנו חמש השתלמויות למורים ולבעלי תפקידים בהערכת הישגי לומדים ובנושאי הערכה שונים.

השתלמויות מורים בתחומי דעת שונים

היחידה קיימה השתלמויות להעשרת מורים בתחומי הדעת שהם מלמדים. התכנים נבנו בשיתוף עם הסגל האקדמי של האוניברסיטה הפתוחה ואת השיעורים העבירו חברי סגל ההוראה של האוניברסיטה.

אנגלית כשפה זרה

קורסים בהבנת הנקרא

נמשך שכתובם של הקורסים ברמות B ו-C. ברמה C נמשך פיתוחה של לומדה לקורס מקוון. ברמה E פותח שלב ראשון של קורס מקוון, הנעזר בשיעורי אינטרוויז. בכל הרמות נערכים פיילוטס בהוראה בד בבד עם הפיתוח.

קורס מיוחד באנגלית למגזר החרדי פותח עבור תלמידים ללא כל ידע באנגלית. הקורס מתחיל בלימוד האלף-בית האנגלי כדי לאפשר את השתלבות התלמידים ברמה הנמוכה ביותר (E) של הבנת הנקרא. הקורס נלמד בהצלחה רבה.

קורס לשיפור מיומנויות פרזנטציה אקדמית באנגלית נלמד השנה לראשונה.

המערך ללימודי המשך (מעל"ה)

המערך מאגד שבעה בתי ספר: אסכולות, חשיפה, תפנית, תפנית, דיפלומה, דיאלוג ומירב. השנה המשכנו במהלך המואץ למחשוב המערך: הורחבה מערכת קשרי לקוחות לכל בתי הספר ופותחה מערכת לתכנון ותפעול הלימודים.

אסכולות

באסכולות, בית הספר ללימודי תרבות ודעת, למדו בתשס"ו 12,338 תלמידים, ובשלוחות ירושלים וחיפה הייתה עלייה ניכרת במספר הנרשמים. בצד הקורסים הוותיקים, נפתחו השנה קורסים חדשים כדוגמת "סמינרים לימודיים בחו"ל": סמינר אמנות בפירנצה וברומא וסמינר במערב תורכיה. השנה הצענו לתלמידים הטבה ללא תשלום: השתתפות בשלושה מפגשים בתחום הקולנוע בסינמטק תל-אביב.

אסכולות פתחו השנה מרכז להדרכה פנים-ארגונית בתחום תכניות העשרה תרבותית, המציע לכל ארגון תכנית המתאימה למאפייניו הייחודיים.

בית אילה: בשעות הבוקר פועל במקום בית ספר לגימלאים. בתשס"ו למדו בו 2,143 תלמידים. בשעות הערב מתקיימים שם קורסים ייחודיים בתחומי המוזיקה, הפילוסופיה והאמנות המוצעים לקהל הרחב, ולמדו בהם 1,500 תלמידים. השנה הוצעו לקהל הלומדים בבית אילה 18 קורסים חדשים.

חשיפה

בתשס"ו למדו בחשיפה, בית הספר לאומנויות התקשורת, הטלוויזיה והמולטימדיה, מעל 500 תלמידים. לראשונה נלמדה סדנה מעשית, "בימוי והפקה – כיתת אמן", שנועדה לשכלל את יכולת הביטוי האישית בתחום הקולנוע והטלוויזיה. כמו כן נלמד קורס ייחודי, "פסיכולוגיה לתסריטאים", העוסק בכמה תורות אישיות ומושגים פסיכולוגיים במטרה לתת לתסריטאים כלים להבנת תופעות פסיכולוגיות ולשכלל את יכולות הכתיבה שלהם.

סרט האנימציה "פשר החלומות" של מקס גרישקו, בוגר בית הספר חשיפה, נבחר כנציג ישראל בפסטיבל הקולנוע בירושלים והוקרן ב"מקבץ אנימציה בין-לאומי" עם עוד 15 סרטי אנימציה נבחרים מרחבי העולם. הסרט הוקרן גם במסגרת VIRTUALITY Conference בטורינו, איטליה. שלושה סרטי בוגרים של חשיפה זכו לעלות לשלב הגמר בקטגוריית התחרות הישראלית בפסטיבל הבין-לאומי ה-11 לסרטי סטודנטים בסינמטק תל-אביב.

בסיום שנת הלימודים נערך האירוע המסורתי "הפנינג דיגיטלי 2006", ובו הציגו עשרות בוגרי בית הספר חשיפה מעבודותיהם בתחומים שונים: אנימציה, סרטים דוקומנטריים ועלילתיים, עיצוב ועוד.

תפנית

תפנית, בית הספר למנהלים, הרחיב השנה את פעילותו, את נגישותו ואת השימוש שהוא עושה בטכנולוגיות מתקדמות. פותחו תחומי תוכן חדשים, וקורסים קיימים עודכנו בהתאם למגמות השוק ולהתפתחות מקצועות הניהול. שלוחות חדשות של בית הספר ואתרי אינטרנט המשמשים כמרכז לימוד וירטואלי הרחיבו את המעגל הגיאוגרפי שלו. תפנית מציעה קורסים אחדים המקנים נקודות זכות לקראת תואר בוגר במדעי החברה והרוח.

בפעילות הפנים-ארגונית של תפנית למדו השנה כ-1,500 מנהלים ועובדים מהמגזר העסקי והציבורי. השנה הורחב שיתוף הפעולה עם נציבות שירות המדינה ומאות עובדים מנהלים למדו בתפנית.

בית הספר ממשיך לקיים פרויקטים רחבי היקף שבהם נחשפים המשתתפים לאפשרויות הלימוד באוניברסיטה הפתוחה. השנה גדל מספר החיילים המשתחררים שלמדו בסדנאות ייחודיות עבורם להכנה לאזרחות (7,000 תלמידים) ולהכוונה ללימודים אקדמיים (1,300).

תפניטק

תפניטק, בית הספר למחשבים, מאופיין בגישה הרואה את העובד במרכז העשייה. מערך ההדרכות בבית הספר מאפשר גם לחסרי רקע בתחום המחשבים, להיכנס בשערי הטכנולוגיה ומספק אפיקי התעדכנות נוחים למבקשים להכיר את החידושים והפיתוחים העתידיים.

השנה התקיים מיזם עבור קצינים בכירים בחיל האוויר, להסבת אקדמאים בתחום התוכנה. הלימודים האינטנסיביים התקיימו בקריית האו"פ ברעננה.

דיפלומה

דיפלומה, בית הספר ללימודי תעודה והסמכה, מציע מסלולים להכשרה מקצועית ולהכנה למבחני הסמכה במגוון תחומים ובהם: תיירות, פיננסים, עיצוב ונדל"ן. דיפלומה מקיים פעילות ענפה במגזר החרדי ובשנה החולפת קיים במגזר זה, בשיתוף עם הג'וינט, קורס להכשרת יועצי השקעות חרדים ולהשתתם בעבודה. כמו כן התקיימו קורסי הכשרה לגברים ולנשים בשיתוף עם עיריית בני ברק ועם מינהלת פרויקט שיקום שכונות, קורסי הכשרה בתחומי עיצוב, גרפיקה וחשבונאות לנשים בכפר חב"ד ועוד.

דיאלוג

דיאלוג, בית הספר לשפות, הציע השנה מגוון קורסים לקהל הרחב ולארגונים עסקיים. הוכפלו מספר שעות ההוראה בקורסים ללימוד סינית ויפנית וחל גידול ניכר במספר שעות ההוראה בשפה האנגלית.

פרויקט אנגלית טכנית לרוקחים פותח עבור שירותי בריאות כללית להכשרת העובדים. הקורסים מתקיימים במרכז הלימוד של האוניברסיטה הפתוחה בתל-אביב, בחיפה, בבאר-שבע וברושלים.

בנק שעות לארגונים – בפעילות זו ניתנים שיעורים פרטיים וקורסים לעובדים בכל הדרגים של ארגונים מובילים במשק הישראלי.

דיאלוג למען הקהילה – במהלך השנה האחרונה קיים בית הספר פעילות התנדבותית לחיזוק השפה האנגלית בקרב תלמידים, רובם עולים חדשים מאתיופיה, בפנימיית הכפר הירוק.

מירב

מירב, בית הספר לרפואה משלימה בשיתוף מכבי טבעי מבית מכבי שירותי בריאות, הציע השנה מקצועות חדשים, ובהן הרבליסט קליני. זוהי תכנית הלימודים היחידה בארץ המוכרת על ידי הארגון האמריקני להרבליסטים (AHG).

מירב למען הקהילה – תלמידי הנטורופתיה והרפואה הסינית טיפלו השנה בילדי כפר עופרים (מוסד לאוטיסטים) ובית הספר קורצ'אק (ילדים עם צרכים מיוחדים), וכן בילדים עם לקויות למידה בכפר הירוק ובחטיבת ביניים ברמת השרון. כמו כן עבדו הבוגרים עם רקדני להקת בת-שבע. בזמן המלחמה בצפון ניתנו טיפולים לאוכלוסיות שונות: מפוני אקי"ם מהצפון שהתארחו באקי"ם רעננה ומפונים במאהלים שהוקמו במרכז הארץ.

בית דניאל

מגמת הגידול בהיקף הפעילות ובמספר הלקוחות בבית דניאל נמשכה גם השנה. מוסדות וארגונים רבים כבר הפכו את בית דניאל למקום הפעילות הקבוע שלהם, הן על בסיס יומי והן על בסיס ממושך יותר, עם לינה בחדרי האירוח במקום.

בתשס"ו התקיימו בבית דניאל פעילויות הדרכה, הכשרה ולמידה של האוניברסיטה הפתוחה ושל מוסדות וארגונים אחרים, ובכללן: סמינר של תלמידי התואר השני של האו"פ במחשבה הביולוגית, סדנת חוקרים של ימי הביניים של המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות, קורס מוזיקה למורים מטעם היחידה להשתלמויות עובדי הוראה, ימי עיון של מחלקות האו"פ השונות, קונצרטים, סופי שבוע מוזיקליים מטעם בית דניאל לקהל הרחב, וכן כנסים, סדנאות, ימי עיון ואירועים של גופים שונים.

לימודים ברוסית לקהל הרחב

הרצאות באינטרנט – אתר האינטרנט של פרויקט רוסיה נבנה מחדש ושולבו בו תכנים חדשים. הוכנסו חמישים הרצאות מקורסים ששודרו ברדיו רק"ע (רשת קליטת עלייה של "קול ישראל") בתשס"ה.

<http://www-r.openu.ac.il/>

הרצאות על גבי תקליטורים – הונפקו שתי סדרות דיסקים ובהן הרצאות על יהודים ממוצא רוסי כאבות הספרות העברית המודרנית ועל התקופה שלפני הקמת מדינת ישראל (השנים 1881-1948).